

N:o 48.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 April 1884, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om mantalspenningarnes afskaffande.

(I. A.)

Uti en inom Riksdagens Första Kammare väckt motion (N:o 5) har Herr *J. Mankell* föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, att mantalspenningarne från och med år 1885 måtte upphöra.

I samma ämne är inom Andra Kammaren förslag framställt af Herr *J. Andersson* i Knarrevik, hvilken i motion, N:o 102, hemställt, att Riksdagen måtte besluta, att den personella bevilling, som benämnes mantalspenningar, och som är beräknad till 640,000 kronor, måtte för nästa år och möjligen framdeles afskaffas.

Stats-Utskottet, till hvars behandling dessa motioner blifvit remitterade, får till en början erinra, hurusom skatteregleringskomitén i sitt den 13 September 1882 afgifna utlåtande angående skatteförhållandena i riket, under upptagande af den åsigt, att *en* personlig skatt till staten fortfarande borde utgå, föreslog, att den ena af de personliga skatterna eller mantalspenningarne måtte bibehållas, men att den andra, den personliga skyddsafgiften, måtte upphävas. Såsom skäl för mantalspenningarnes bibehållande anförde komitén, att denna skatt egde gammal häfd och mer än de flesta andra skatter ingått i det allmänna medvetandet, så att mantalspenningarne numera i viss mån kunde sägas vara af det stora flertalet skattdragande uppfattade såsom ett uttryck af det aktiva medborgarskapet. Härtill komme, att de i väsentlig mån låge till grund för en stor del för lång tid gällande löningsöfverenskommelser, likasom ock i öfrigt för afgifter af flerahanda slag. — I öfverensstämmelse härmed föreslog Kongl. Maj:t nästlidet års Riksdag att, med mantalspenningarnes bibehållande, den efter samma grund och med lika belopp utgående personliga skyddsafgiften, eller första

artikelns bevilning, måtte upphöra; och blef detta förslag af Riksdagen antaget.

I enlighet med de åsikter, som gjorde sig gällande så väl inom förbemälda komité som äfven vid omförmälda frågas behandling inom nästlidet års riksdag, anser Utskottet *en* personlig skatt till staten böra bibehållas, hufvudsakligen för att nära medvetandet om hvarje medborgares skyldighet att bidraga till statens behof; och har Utskottet följaktligen funnit sig böra afstyrka bifall till föreliggande motioner.

Hvad särskildt beträffar den i motionerna antydda afsigten att genom mantalspenningarnes afskaffande tillgodose de obemedlade, synes den föreslagna åtgärden till omförmälda, beaktansvärda ändamåls vinnande för närvarande vara så mycket mindre angelägen, som vid 1883 års riksdag, jemte befrielsen från den personliga skyddsafgiften, ytterligare skattelindring bereddades de fattigare samhällsklasserna dels genom höjning i det så kallade existensminimum, dels genom afskaffandet af den personliga fattigvårdsafgiften till kommunen, och dels genom förbudet mot obehörigt påläggande af personella kommunalskatter.

Slutligen har Utskottet velat framhålla, att mantalspenningarne, hvilka genom Kongl. förordningen den 24 April 1863 bestämdes till 40 öre för man och 20 öre för qvinna samt fortfarande utgöras till enahanda belopp, visserligen icke, med afseende å nu varande penningvärde, kunna betraktas såsom någon betungande skatt, helst, i enlighet med hvad i nämnda författning uttryckligen stadgas och äfven lärer vidsträckt tillämpas, befrielse från desammas erläggande för fattigdom kan medgifvas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får Utskottet hemställa,

att Herrar J. Mankells och J. Anderssons ifrågasvarande motioner måtte af Riksdagen afslås.

Stockholm den 21 April 1884.

På Stats-Utskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Herr Grefve *S. Lagerberg* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i detta ärendes behandling inom Utskottet.